STD 6 संस्कृत Total Mark : 30

1. **सूचनाम् अनुसर्य लिखतु-** [8]

I. चित्रं दृष्ट्वा वाक्यानि रचयन्तु ।

उदाहरणम्-	वृक्षः फलानि यच्छति ।	त्वं फलानि स्वीकरोषि ।	अहं फलानि स्वीकरोमि ।
(क)	.... ।	.... ।	.... ।
(ख)	.... ।	.... ।	.... ।
(ग)	.... ।	.... ।	.... ।
(घ)	.... ।	.... ।	.... ।

Ans. : (क) वृक्षः छायां यच्छति । छाया शीतला भवति । वयं छायायाम् विश्रामम् कुर्मः ।
(ख) वृक्षः कर्गदम् यच्छति । कर्गदः उपयोगाय भवति। वयम् कर्गदेषु लिखामः ।
(ग) वृक्षः काष्ठं यच्छति । काष्ठम् इन्धनाय भवति। भवननिर्माणे काष्ठस्य आवश्यकता भवति ।
(घ) वृक्षः शुद्धं वायुं यच्छति । अनेन पर्यावरणस्य शुद्धिः भवति । शुद्धेन वायुना वयं स्वस्थाः भवामः ।

II. चित्रे दर्शितस्य नाम लिङ्गं च निर्दिशन्तु ।

यथा - 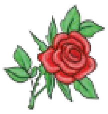 पुष्पम् – नपुंसकलिङ्गम्

.... – ....

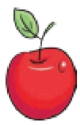 .... – ....

.... – ....

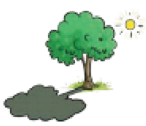 .... – ....

Get More Learning Materials Here : CLICK HERE www.studentbro.in

Ans. :

सिंहः पुं.

फलम् नपुं.

महिला स्त्री.

छाया स्त्री.

III. पट्टिकातः पदानि चित्वा निर्देशानुसार पदानि लिखन्तु ।

(जननी धैर्यम् विनयः वसुधा उद्यमः साहसम्)

(क) प्रथमान्त - पुंलिङ्गपदानि सन्ति

1. ____________ 2. ____________

(ख) प्रथमान्त - स्त्रीलिङ्गपदानि सन्ति

1. ____________ 2. ____________

(ग) प्रथमान्त - नपुंसकलिङ्गपदानि सन्ति

1. ____________ 2. ____________

Ans. : (क) प्रथमान्त - पुंलिङ्गपदानि सन्ति

1. उद्यमः
2. विनयः

(ख) प्रथमान्त - स्त्रीलिङ्गपदानि सन्ति

1. वसुधा
2. जननी

(ग) प्रथमान्त - नपुंसकलिङ्गपदानि सन्ति

1. साहसम्
2. धैर्यम्

IV. पाठगतानि सुभाषितानि स्मृत्वा रिक्तस्थानानि पूरयन्तु।

(क) पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि ____________ सुभाषितम्।

(ख) उदारचरितानां तु ____________ कुटुम्बकं भवति ।

(ग) उद्यमेन हि ____________ सिद्ध्यन्ति ।

(घ) अभिवादनशीलस्य वृद्धोपसेविनः ____________ वर्धन्ते ।

Ans. : (क) पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि जलम् अन्नम् सुभाषितम्।

(ख) उदारचरितानां तु वसुधैव कुटुम्बकं भवति ।

Get More Learning Materials Here : CLICK HERE www.studentbro.in

(ग) उद्यमेन हि कार्याणि सिद्ध्यन्ति ।
(घ) अभिवादनशीलस्य वृद्धोपसेविनः चत्वारि आयुर्विद्या यशोबलं वर्धन्ते ।

*** बहुविकल्पी प्रश्नाः** [10]

2. पृथिव्यां कति रत्नानि सन्ति?
(A) चत्वारि (B) पञ्च (C) षड् (D) त्रीणि

Ans. : (D) त्रीणि

3. सुभाषितानि कानि भवन्ति?
(A) सुन्दरवचनानि (B) सुन्दरवस्त्राणि (C) सुन्दरपुस्तकानि (D) सुन्दरपुष्पाणि

Ans.: (A) सुन्दरवचनानि

4. 'सत्यम् ! एतानि सुभाषितानि सन्ति।' अत्र विशेषणपदं किम्?
(A) सन्ति (B) सुभाषितानि (C) एतानि (D) सत्यम्

Ans. : (C) एतानि

5. कैः पाषाणखण्डेषु रत्नसंज्ञा विधीयते?
(A) मूढैः (B) पण्डितैः (C) बालकैः (D) धनिकैः

Ans.: (A) मूढैः

6. कार्याणि केन हि सिध्यन्ति?
(A) मनोरथेन (B) उद्यमेन (C) बलेन (D) धनेन

Ans. : (B) उद्यमेन

7. वृद्धोपसेविनः कति नित्यं वर्धन्ते?
(A) चत्वारि (B) त्रीणि (C) पञ्च (D) सप्त

Ans.: (A) चत्वारि

8. जनः धनं कस्मात् प्राप्नोति?
(A) विनयात् (B) धर्मात् (C) पात्रत्वात् (D) विद्यायाः

Ans. : (C) पात्रत्वात्

9. कार्यकाले समुत्पन्ने कीदृशं धनम् उपयोगाय भवति?
(A) पुस्तकस्थम् (B) स्वहस्तगतं (C) परहस्तगतं (D) मित्रहस्तगतम्

Ans. : (B) स्वहस्तगतं

10. 'निजः' इति पदस्य विलोमपदं किम्?
(A) स्वकीयः (B) आत्मनः (C) मम (D) परः

Ans. : (D) परः

11. सुप्तस्य सिंहस्य मुखे के न प्रविशन्ति?
(A) मृगाः (B) गजाः (C) कपोताः (D) जनाः

Ans.: (A) मृगाः

Get More Learning Materials Here : CLICK HERE www.studentbro.in

12. **पाठस्य आधारैण प्रश्नानाम् उत्तराणि एकपदेन लिखन्तु ।** [6]

I. पृथिव्यां कति रत्नानि सन्ति? – ____________

Ans. : त्रीणि।

II. अयं निजः परो वा इति गणना केषां भवति ? – ____________

Ans. : लघुचेतसाम्।

III. कार्याणि क्रेन सिध्यन्ति ? – ____________

Ans. : उद्यमेन ।

IV. विद्या किं ददाति ? – ____________

Ans. : विनयम् ।

V. जननी जन्मभूमिश्च कस्मात् गरीयसी ? – ____________

Ans. : स्वर्गात् ।

VI. लङ्का कीदृशी आसीत्? – ____________

Ans. : स्वर्णमयी।

13. **गद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत-** [6]

I. देहल्याः मेहरौलीक्षेत्रे ऑक्टोबर्मासे अस्य आयोजनम् भवति। अस्मिन् अवसरे तत्र बहुविधानि पुष्पाणि दृश्यन्ते। परं प्रमुखम् आकर्षणं तु अस्ति पुष्पनिर्मितानि व्यजनानि।

I. एकमदेन उत्तरत

(क) पुष्पोत्सवस्य आयोजनं कदा भवति? ....

(ख) अस्मिन् अवसरे बहुविधानि कानि दृश्यन्ते? ....

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

(क) पुष्पोत्सवस्य आयोजनं कुत्र भवति?

III. परस्परमेलनं कृत्वा लिखत।

(क) अस्मिन् — पुष्पाणि

(ख) बहुविधानि — अवसरे

Ans. : I. (क) ऑक्टोबर्मासे (ख) पुष्पाणि

II. (क) पुष्पोत्सवस्य आयोजनं देहल्याः मेहरौलीक्षेत्रे भवति।

III. (क) अस्मिन् - अवसरे

(ख) बहुविधानि - पुष्पाणि

----- -----

Student Bro

Get More Learning Materials Here : CLICK HERE www.studentbro.in